

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.SH.Xodjayeva
29-avgust 2025-yil

**SAN’AT SOHASIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
FAN DASTURI**

Bilim sohasi: 200 000 - San’at va gumanitar fanlar

Ta’lim sohasi: 210 000 - San’at

Ta’lim yo‘nalishi 60210800 - Amaliy san’at: badiiy kulolchilik

Qo‘qon-2025

Fan/modul kodi SSAT1304		O'quv yili 2025/2026	Semestr 1	ECTS-Kreditlar 2
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili o'zbek	Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	San'at sohasida axborot texnologiyalari	48	72	120
2.	I. Fanning mazmuni Fan dasturi mazmun jihatdan Amaliy san'at: badiiy kulolchilik bakalavr ta'lim yo'nalishi uchun mo'ljallangan. Hozirgi axborotlashgan Hozirgi axborotlashgan jamiyatda barcha soha vakillari, shuningdek san'at va madaniyat sohasida faollik ko'rsatuvchi mutaxassislar ham zamonaviy kompyuter texnologiyalarini, ularning texnik va dasturiy ta'minotining yutuq va kamchiliklarini san'at va madaniyat sohasiga tatbiq etishni bilish, san'at va madaniyat sohasiga zamonaviy kompyuter texnika va texnologiyalarini qo'llashni to'g'ri tatbiq etishni o'rgatuvchi fan sifatida dolzarbdir. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Zamonaviy axborot texnologiyalari va ularning san'at va madaniyat sohada qo'llanilishi Zamonaviy axborot texnologiyalari va ularning turlari. Normlar va qoidalarga rioya qilish: mediasavodxonlik, mualliflik huquqi va axborot xavfsizligi. San'at va madaniyat sohasida raqamli ta'lim resurslaridan foydalanish. Raqamli ta'lim resurslarini tanlash. Elektron kutubxonalar bilan ishlash. Ochiq ta'lim platformalarida ochiq onlayn kurslarni tanlash. 2-mavzu. San'at va madaniyat sohasiga tegishli matnli hujjatlar bilan ishlash texnologiyasi Hujjat yaratish va tahrirlash vositalari. Badiiy hujjatlarni formatlash va maketini loyihalash. Matnli hujjatlarda multimedia integratsiyasi. Hamkorlik va almashish. 3-mavzu. Multimedia va infografika asosida interaktiv materiallar yaratish Professional faoliyatda bulutli xizmatlar. Zamonaviy dastur yordamida interaktiv taqdimotlar yaratish. Interaktiv multimedia materiallarini loyihalash:			

infografika, bukletlar, varaqalar, tashrif qog'ozlari va boshqalar. Taqdimotlarni animatsiya effektlari va giperhavolalarni boshqarish vositalari bilan takomillashtirish. Multimedia elementlarini birlashtirish: video, audio va vizual. Animatsiya effektlari va giperhavolalar yordamida taqdimotlarni kuchaytirish. Giperhavolalar yordamida taqdimot displeylarini boshqarish.

4-mavzu. Audio va video komponentlarni yaratishga mo'ljallangan dasturiy ta'minotlar

Audio muharrirlar va ularning turlari. Video muharrirlar va ularning turlari. Sibelius: Notalar muharriri va Skor yaratish. Clipchamp: Yuqori sifatli video tahrirlash dasturi. Professional chiziqli bo'lmagan video tahrirlash dasturlari imkoniyatlari: Adobe Premiere Pro va DaVinci Resolve. Videofayl formatlari va ularni saqlash texnologiyasi.

5-mavzu. San'at va madaniyat sohasida zamonaviy sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanish

Sun'iy intellekt va uning turlari. ChatGPT, GPT-3 dan foydalanish va skriptlarni yaratish. Adobe, MidJourney - tasvirlar, matn effektlari, grafika, video, audio fayllar bilan ishlash, 3D modellar va animatsiyalarni yaratish uchun sun'iy intellekt tizimlari. Sun'iy intellekt yordamida 3D modellar va animatsiyalarni yaratish.

6-mavzu: Canva dasturida buklet va flyerlar tayyorlash texnologiyalari

Canva bilan ishlashni boshlash. Canvada Flyer yaratish. Canvada bukletni loyihalash. Flyer va bukletlarga dizayn elementlarini qo'shish. Dizaynlarni yakunlash va eksport qilish.

7-mavzu: Prezi dasturida slaydshoular yaratish texnologiyalari

Prezi bilan ishlashni boshlash. Birinchi Prezi Slayd-shou yaratish. Ramkalar, shakllar va kattalashtirish maydonlaridan foydalanish. Multimedia kontentini Prezi-ga qo'shish. Taqdimotingizni nozik sozlash.

8-mavzu: Power Point dasturida giperhavolalar yordamida taqdimot yaratish

PowerPoint umumiy ko'rinishi. Asosiy PowerPoint taqdimotini yaratish. PowerPoint dasturida giperhavolalar haqida tushuncha. Boshqa slaydlarga ulanish: chiziqli bo'lmagan navigatsiyani yaratish. Navigatsiya uchun harakat tugmalaridan foydalanish. Tashqi tarkibga ulanish. Chiziqli bo'lmagan hikoyani yaratish. Taqdimotingizni saqlash va ulashish.

9-mavzu. Kompyuter grafikasi va uning turlari

Kompyuter grafikasi asoslari. Kompyuter grafikasining asosiy masalalari. Kompyuter grafikasining turlari. Grafik formatlar haqida tushunchalar. Rangli modellar.

10-mavzu. Rastrli grafikaning dasturiy ta'minoti. Adobe Photoshop dasturi va uning imkoniyatlari

Rastrli grafik muharrirlar. Adobe Photoshop grafik muharrir dasturi interfeysi va uning elementlari. Yangi fayllar yaratish, tasvir o'lchamlarini o'zgartirish va piksellar sonini sozlash. Qatlamlar va effektlar bilan ishlash. Adobe Photoshop dasturida animatsiya yaratish. Fayllarni saqlash.

11-mavzu: Vektorli grafikaning dasturiy ta'minoti. Adobe Illustrator va Corel Draw dasturlarining imkoniyatlari

Vektorli grafik dasturlari. Corel Draw dasturlar paketiga kiritilgan dasturlar va ularning vazifalari. Adobe Illustrator va Corel Draw grafik muharrirlarining foydalanuvchi interfeysi. Dasturlarning asboblari paneli elementlari. Adobe Illustrator va Corel Draw da tasvirlarni qanday bo'yash mumkin. Vektorli grafik dasturlarda matnli ma'lumotlar bilan ishlash. Yangi fayllar yaratish va ularni saqlash.

12-mavzu: Adobe Illustrator grafik muharriri interfeysi bilan tanishish.

Adobe Illustrator grafik muharririda turli illyustratsiyalar yaratish

Adobe Illustrator interfeysi bilan tanishish. Adobe Illustrator da illyustratsiyalar yaratish uchun asosiy vositalar. Adobe Illustrator dasturida turli illyustratsiyalar yaratish.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Google bulutli texnologiyasida fayllar bilan ishlash
2. Canva dasturi yordamida "Talabalik oltin davrim" mavzusida slayd-shou yaratish
3. Microsoft Power Point dasturi yordamida san'at va madaniyat sohasiga tegishli materiallar asosida taqdimotlar va slideshoular yaratish
4. Microsoft Publisher dasturi ma'naviy-madaniy tadbirlarga tegishli hujjatlar yaratish
5. Clipchamp dasturida video lavhalarni tahrirlash
6. Adobe Premiere Pro dasturida video lavhalarni tahrirlash
7. Adobe Photoshop dasturi interfeysi bilan tanishish. Adobe Photoshop dasturida rasmlarni tahrirlash
8. Adobe Photoshop dasturida matn yaratish va ularga effekt berish
9. Corel Draw dasturi interfeysi bilan tanish. Shablonlardan foydalanish
10. Corel Draw dasturida turli grafik shakllarni yaratish. Matnlarga effekt berish
11. Adobe Illustrator grafik muharriri yordamida effektlar bilan ishlash
12. Adobe Illustrator grafik muharriri yordamida reklama bannerini yaratish

Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy (hususan, interfaol) metodlari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya (media ta'lim, amaliy dastur paketlari, taqdimot, elektron-didaktik) texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan. Fanni o'zlashtirishda masofaviy o'qitish, o'quv qo'llanmalari va ma'ruzalar matnlarining elektron versiyalaridan, elektron darsliklar, ma'lumotlar elektron bazasidan, kompyutemi qo'llagan holda ma'ruzalar o'qish va elektron doskalardan, LCD proyektorlaridan foydalanish tavsiya etiladi.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Zamonaviy axborot texnologiyalari va ularning san'at va madaniyat sohada qo'llanilishi
2. Google bulutli texnologiyasida fayllar bilan ishlash
3. San'at va madaniyat sohasiga tegishli matnli hujjatlar bilan ishlash texnologiyasi
4. Multimedia va infografika asosida interaktiv materiallar yaratish
5. Audio va video komponentlarni yaratishga mo'ljallangan dasturiy ta'minotlar
6. San'at va madaniyat sohasida zamonaviy sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanish
7. Canva dasturida buklet va flyerlar tayyorlash texnologiyalari
8. Canva dasturi yordamida "Talabalik oltin davrim" mavzusida slayd-shou yaratish
9. Prezi dasturida slaydshoular yaratish texnologiyalari
10. Power Point dasturida giperhavolalar yordamida taqdimot yaratish
11. Microsoft Power Point dasturi yordamida san'at va madaniyat sohasiga tegishli materiallar asosida taqdimotlar va slideshoular yaratish
12. Microsoft Publisher dasturi ma'naviy-madaniy tadbirlarga tegishli hujjatlar yaratish
13. Clipchamp dasturida video lavhalarni tahrirlash
14. Adobe Premiere Pro dasturida video lavhalarni tahrirlash
15. Kompyuter grafikasi va uning turlari
16. Rastrli grafikaning dasturiy ta'minoti. Adobe Photoshop dasturi va uning imkoniyatlari
17. Adobe Photoshop dasturi interfeysi bilan tanishish. Adobe Photoshop dasturida rasmlarni tahrirlash
18. Adobe Photoshop dasturida matn yaratish va ularga effekt berish
19. Vektorli grafikaning dasturiy ta'minoti. Adobe Illustrator va Corel Draw dasturlarining imkoniyatlari
20. Corel Draw dasturi interfeysi bilan tanish. Shablonlardan foydalanish

	21. Corel Draw dasturida turli grafik shakllarni yaratish. Matnlarga effekt berish 22. Adobe Illustrator grafik muharriri interfeysi bilan tanishish. Adobe 23. Illyustrator grafik muharririda turli illyustratsiyalar yaratish 24. Adobe Illustrator grafik muharriri yordamida effektlar bilan ishlash 25. Adobe Illustrator grafik muharriri yordamida reklama bannerini yaratish Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha portfolio tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. Talabadan fan bo'yicha mustaqil o'rgangan bilimlarini auditoriyada turli xil interaktiv uslublar orqali namoyish qila olishi va boshqalarga o'rgata olishi talab etiladi.
3.	VI. Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalari Talaba bilishi kerak: zamonaviy kompyuterlar va ularning atrof qurilmalari, matnli, sonli, audio va video ma'lumotlarni qayta ishlash bo'yicha hamda onalyn tizimlar va bulutli texnologiyalar to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; kompyuterda matnli, sonli, taqdimotli, audio ham video ma'lumotlarni hosil qilish, qayta ishlash, saqlash va uzatish bo'yicha bilimlarga ega bo'lishi; kompyuter texnika va texnologiyalaridan foydalangan holda o'zining kasbiy-ijodiy qobi 1 iyalarni shakllantirish kabilar bo'yichako'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - ma'ruzalar - amaliy ishlarni bajarish va xulosalash - interfaol keys-sladilar - blits-so'rov - guruhlarda ishlash - taqdimotlarni qilish - jarayonga asoslangan metod
5.	VIII. Kredit olish uchun talablar Axborot texnologiyalari fanining asoslari haqida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi. sohasiga oid taqdimot matcriallarini yarata olishi, ma'naviy- madaniy tadbirlar uchun bukletlar, taklifnomalar, tashrif qog'ozlari, maqtov yorliqlari yaratish va chop etishni bilishlari, audio va video turli berilganlarni qayta ishlay bilishlari va rastri hamda vektorli grafika yordamida grafik ma'lumotlarni qayta ishlashni bilishlari kerak. Shu bilan birga ma'ruza, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarida berilgan vazifalarni o'z vaqtida bajarib topshirishlari lozim.
6.	IX. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

	1. A.T.Kurbanova. San'at ta'limida axborot texnologiyalari. O'quv qo'llanma (kredit-modul tizimida ma'ruza mashg'ulotlari uchun). Toshkent: "Zebo prints", 2023. 238 bet 2. G.A.Samigova. San'at ta'limida axborot texnologiyalari. O'quv qo'llanma (kredit-modul tizimida ma'ruza mashg'ulotlari uchun). Toshkent: "Zebo prints", 2023. 196 bet 3. A.Ye.Ibragimov. Masofaviy o'qitishning didaktik tizimi. Metodik qo'llanma. -T.: "Lesson press", 2020. 112 bet Qo'shimcha adabiyotlar 1. Axborot-kutubxona faoliyati to'g'risida O'zbekiston Respublikasi qonuni //Xalq so'zi-2011.14 aprel. 2. Mirziyoyev SH.M. Adabiyot va san'at, madaniyatni rivojlantirish - halqimiz ma'naviy olamini yuksaltirishning mustahkam poydevoridir. (Prezident Mirziyoyev Shavkat Miromonovichning O'zbekistQjn ijodkor ziyolilari vakillari bilan uchrashuvdagi ma'ruzasi). -//Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil, 4 avgust. 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoyishi. "Kitob mahsulotlarini chop etish va tarqatishni rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ibot qilish bo'yicha komissiya tuzish to'g'risida" -//Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil, 13 yanvar. 4. Respublika axolisini axborot-kutubxona bilan ta'minlashni tashkil etish to'g'risida" 2006 yil 20 iyundagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori // Xalq so'zi-2006.-20 iyun. 5. Axborot-kutubxona va axborot-resurs markazlari ishini tashkil qilish.-T.: A.Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2007.-B.3-68. 6. "Axborot erkinligi prinsiplari va kafolatlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni (12.12.2002 y.) // "O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami", 2003 yil, 3-son, 18-modda. 7. Upravleniye sovremennoy bibliotekoy: Nastolnaya kniga menedjera.-M.: OGI, 1999.-128s. Internet saytlari 1. www.gov.uz - O'zbekiston Resnublikasi hukumat Dortali. 2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.natlib.uz 4. www.e-librarv.ru
7.	Mazkur fan dasturi Qo'qon davlat universiteti Kengashining 2025 yil "29"_avgustdagi 1 -sonli bayonnomasi bilan ko'rib chiqilgan va ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar:

	A.Abdullayev - Qo‘qon davlat universiteti, “Raqamli texnologiyalar va sun’iy intellekt” kafedrası dotsenti, Pedagogika fanlari doktori R.Turg‘unboyev - Qo‘qon davlat universiteti, “Raqamli texnologiyalar va sun’iy intellekt” kafedrası dotsenti
9.	Taqrizchilar: A.Abdullayev - Qo‘qon davlat universiteti, pedagogika fanlari doktori F.Shirinov - Qo‘qon davlat universiteti, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori